

Η ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ *

‘Υπό ΧΡ. ΕΥΕΛΠΙΔΗ

Τὴν οἰκονομικὴν διάρθρωσιν τῆς Χώρας μᾶς δείχνουν ἀφ' ἐνδεῖ μὲν ἡ κατανομὴ τοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ πηγαὶ προελεύσεως· τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματός της. Εἰς τὸ Ἰσραὴλ 17,7 % τοῦ πληθυσμοῦ ἀσχολεῖται μὲ τὴν γεωργίαν, τὰ δάση καὶ τὴν ἀλιείαν, 20,9 % μὲ τὴν βιομηχανίαν, τὴν βιοτεχνίαν, τὰ μεταλλεῖα καὶ τὰ λατομεῖα, 11,2 % μὲ δημόσια ἔργα, οἰκοδομικὴν καὶ ὁργανισμοὺς κοινωφελοῦς χρήσεως (ύδατος, ἡλεκτρισμοῦ κλπ.) 12,5 % μὲ τὸ ἐμπόριον, τὰς τραπέζας καὶ τὰς ἀσφαλίσεις, 6,4 % μὲ τὰς μεταφορὰς καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν ἀγαθῶν καὶ 31,3 % μὲ τὴν ὑγείαν, τὴν ἐκπαίδευσιν, τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ τὰ ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα.

*Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν ἐμφαίνεται :

α) "Οτι ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τοὺς συναφεῖς κλάδους καταγινομένων (πρωτογενῆς ἀπασχόλησις) εἶναι μικρός, κατώτερος καὶ ἀπὸ τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμόν, διότι μέρος αὐτοῦ ἀπασχολεῖται εἰς ἀγροτικὰς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας, αἱ δόποιαι ἀνελήφθησαν κυρίως ἀπὸ τοὺς διαφόρους μορφῆς ἀγροτικοὺς συνεταιρισμοὺς καὶ τὰ κοινόβια χωρία, ὥστε νὰ παρέχεται ἐργασία εἰς τὰ μέλη τους καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

β) "Οτι ἡ ἐκβιομηχάνησις τῆς Χώρας εἶναι ἔντονος, ἀφοῦ μάλιστα αἱ ἐγκατασταθεῖσαι εἰς τὸ Ἰσραὴλ βιομηχανίαι εἶναι τελειοπαιημέναι, χρησιμοποιοῦσαι μικρὸν σχετικῶς ἐργατικὸν προσωπικὸν καὶ φθάνουσαι συγχά τὸν αὐτοματισμόν. Ἐν τούτοις, παρὰ τὴν μεγάλην βιομηχανίαν, ὑφίσταται ἀκόμη ἵκανὸς ἀριθμὸς βιοτεχνῶν, κατανεμημένων εἰς 24.000 ἐργαστήρια, καὶ οἱ ὅποιοι καταγίνονται πρὸ πάντων εἰς ἐργασίας ἀπαιτούσας καλλιτεχνικὴν εἰδίκευσιν (ἔπιπλα, κεντήματα, ραπτικὴ κλπ.).

γ) "Ο ἀριθμὸς τῶν καταγινομένων εἰς τὴν τριτογενῆ ἀπασχόλησιν εἶναι λίγων ὑψηλὸς καὶ δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τὸ ποσοστὸν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, τῆς δόποιας ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ ὁργάνωσις ἐχρησιμεύσεν ἄλλωστε ὡς πρότυπον εἰς τὸ Ἰσραὴλ. Ἄλλ' ἐδῶ ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς εἶναι πλέον ἔντονος, δικαιολογῶν τὸν μεγάλον ὄφελόν τῶν διεργατισμῶν εἰς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου καὶ τὸν Ὀργανισμὸν Δημοσίου Δικαιού.

* Ἀνακοίνωσις γενομένη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐταιρείαν Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τὴν 28ην Μαρτίου 1958 (Ἐκτη 1957/58).

"Οσον ἀφορᾶ τὸ ἑθνικὸν εἰσόδημα τοῦ Ισραὴλ, τοῦτο προέρχεται ἐκ τῶν κάτωθι πηγῶν εἰς ἑκατομμύρια ισραηλινῶν λιρῶν :

	1955	1956	%
Γεωργία καὶ συναφεῖς κλάδοι	213	281	12,58
Βιομηχανία καὶ μεταλλεῖα	372	438	20,63
Οίκοδομαὶ καὶ δημόσια ἔργα	129	130	6,60
Κοινωφελεῖς ὑπηρεσίαι	30	37	1,71
Μεταφοραὶ	140	164	7,74
Ἐμπόριον, τράπεζαι, ἔγγειος ἴδιοκτησίᾳ καὶ ἄλλαι ὑπηρεσίαι	567	667	31,43
Κράτος καὶ ὄργανισμοὶ Δῆμ. Δικαίου	338	420	19,31
	1.789	2.437	100.--

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ποσῶν θὰ πρέπει νὰ ἀφαιρεθοῦν αἱ γενόμεναι εἰς ξένους πληρωμαῖ, ἀνελθοῦσαι εἰς 37 ἑκατ. τὸ 1955 καὶ εἰς 45 ἑκατομ. τὸ 1956, ἡτοι ἀπομένει ἑθνικὸν εἰσόδημα 1.752 ἑκατομ. διὰ τὸ ἔτος 1955 καὶ 2.092 διὰ τὸ ἔτος 1956, ἔναντι 1.435 διὰ τὸ 1954. Τοῦτο ἐπομένως παρουσιάζει σημαντικὴν καὶ σταθερὸν αὔξησιν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἡσὶ ἀντιστοιχεῖ εἰς πλέον τῶν 1.000 ισραηλινῶν λιρῶν, ἡτοι εἰς ἄνω τῶν 450 δολαρίων κατὰ κεφαλὴν κατοίκου. Τὸ εἰσόδημα τοῦτο εἶναι ἀνώτερον ὅλων τῶν χωρῶν τῆς Ἀσίας, ἀλλὰ καὶ τῶν πλείστων τῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολ. Εὐρώπης καὶ τῶν Βαλκανίων. Παρουσιάζει ὅμως τὴν ἴδιοτυπίαν, ὀφειλομένην κυρίως εἰς τὴν ἀνασυγκρατικὴν ἀπόδοσιν ἐξ ἔξωθεν πόρων, διὰ μόνον 40 % ὧδη τοῦ προέρχεται ἀπὸ πρωτογενεῖς καὶ δευτερογενεῖς πηγὰς (γεωργία, βιομηχανία, βιοτεγγία, κλπ.).

Πρὸ τῆς ίδρυσεως τοῦ Κράτους τοῦ Ισραὴλ, τὸ πλεῖστον τῶν γαιῶν ποὺ ἔχορσκυποι οὕτησαν διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἐποίκων ἀνῆκον εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἐβραϊκὸν Ἰδρυμα (Keren Kayemeth le Yisrael), τὸ ὃποῖον ἐνομάζεις αὐτάς διὰ 49 ἔτη εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ τὰς καλλιεργήσουν. Ἔπισης ίδρυθη ἀπὸ τοῦ 1870 ἡ Γεωργικὴ Σχολὴ τοῦ Μιλλὲ-Ισραὴλ (ἡ Ἐπτὲ τοῦ Ισραὴλ), πλησίον τῆς Ἰάφρας, πρὸς τεχνικὴν μόρφωσιν τῶν ἐποίκων. Μέσ την ίδρυσιν τοῦ Ισραὴλ ἐγένετο λεπτοδερής μελέτη τῶν γαιῶν καὶ διαχωρισμὸς αὐτῶν εἰς καταλλήλους διὰ τεωρήσιν, πτηνοτροφίαν ἢ δάσον. Η καλλιεργούμενη ἔκτασις ἀπὸ 1.650.000 στρέμματα διῆλθεν εἰς 3.825.000 καὶ ἀνεδραποθησαν 221.600 στρέμματα, ἐπὶ πλέον τῶν 800.000 στρέμμάτων φυσικῶν δασῶν ποὺ ὑπάρχουν εἰς τὴν χώραν.

Εἰδικὴ προσπάθεια κατεβλήθη διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ὄδατικοῦ ζητήματος, ἀρου μάλιστα, ὅπως ἐλέχθῃ ἀνωτέρω, τὸ ζητέον τοῦ Ισραὴλ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐρημικὰς γαιας. Οὕτω ἐντὸς δεκατίας αἱ ὀρδεύμεναι γαῖαι ἀπὸ 300.000 στρέμματα καταλαμβάνουν σήμερον 1.100.000 στρέμματα καὶ ὑπο-

λογίζεται ότι θά φθάσουν έντος τριετίας τὰ 4.725.000 στρέμματα. Πρὸς τοῦτο χρησιμοποιοῦν : α) Τὰ ೦δατα τῶν ποταμῶν καὶ πηγῶν, τὰ ὑπόγεια ೦δατα καὶ τὰ ρέοντα ೦δατα, τὰ ὅποῖα συλλέγουν διὰ τεχνητῶν λιμνῶν (μπαράζ). Τὰ ೦δατα αὐτὸς μεταφέρονται διὰ σωληνώσεων εἰς μεγάλας ἀποστάσεις καὶ συγκά παρίσταται ἀνάγκη ἀνυψώσεώς των δι' ἀντλήσεως, ὥπερ π.χ. τὰ ೦δατα τοῦ ποταμοῦ Γιακούν, παρὰ τὸ Τέλ-Ἀβίθ, τὰ ὅποῖα ἔχουντο ἀλλοτε εἰς τὴν Μεσόγειον, ἀλλὰ σήμερον γονιμοποιοῦν τὸ βόρειον Νεγκέβ.

Ἡ χρησιμοποίησις τῶν καλλιεργησίμων γαιῶν εἶχεν ὡς ἔξῆς τὸ 1956-57.

Ἄροτραῖαι καλλιέργειαι	2.380.000	στρέμματα
Λαχανικά, πατάτες καὶ ἀραχίδες	285.000	"
Ἐσπεριδοειδῆ καὶ ὄπωροφόρα	600.000	"
Ἔχθυστροφεῖα	40.000	"
Διάφορα	145.000	"

Ἡ παραγωγὴ γεωργικῶν προϊόντων εἶχεν ὡς ἔξῆς τὸ 1955—56 :

Κριθὴ καὶ σίκαλις	86.200	τόννοι
Σῦτος	74.000	"
Λαχανικὰ καὶ πατάτες	323.000	"
Ὀσπρια	9.000	"
Χόρτον κτηνοτροφῆς	1.050.000	"
Ἄραχίδες	14.000	"
"Αλλοι σπόροι	10.600	"
Καπνὸς	1.450	"
Σταφυλαὶ	32.700	"
Μπανάνες	23.500	"
Ἐσπεριδοειδῆ	450.000	"
"Αλλα φροῦτα	20.700	"
Ἐλαῖαι	25.000	"

Τὸ κτηνοτροφικὸν κεφάλαιον ἀπαρτίζεται ἀπὸ 113.650 κεφαλὰς βοοειδῶν, ἐκ τῶν ὅποιων 91.650 εἰσαχθέντα, 265.000 αἰγοπρόβατα, 49.000 ζῶα ἔλεως καὶ 3.650.000 ὄρνιθας. Ἡ παραγωγὴ εἰς γάλα ἀνῆλθεν εἰς 208 ἑκατομ. λίτρας, εἰς αὐγὰ 510 ἑκατομ. μονάδας καὶ εἰς ἰχθεῖς 11.000 τόννους. Σήμερον τὸ Ἰσραὴλ, καλύπτει τὰς ἀνάγκας του εἰς γάλα, αὐγά, ὄρνιθας, λαχανικὰ καὶ πατάτες. Καὶ ἔξαγει ἐσπεριδοειδῆ, μπανάνες, ἀραχίδες, αὐγά, μέλι, λαχανικά, πουλερικά, κ.ἄ. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη αὔξησις τῶν καλλιεργουμένων ἐκτάσεων διὰ βιομηχανικῶν φυτῶν : ἀραχίδος, καπνοῦ, σακχαρούχων τεύτλων καὶ ἴδιως βάμβακος. Ἐπίσης γίνεται ὀρυζοκαλλιέργεια εἰς τὰς ἀποξηρανθείσας ἑλώδεις ἐκτάσεις τῆς κοιλάδος τοῦ Χουλέ.

‘Η ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας εἰς κάθε χώραν ἔξαρτᾶται πρωτίστως ἀπὸ τὰς ὄλας ποὺ εὑρίσκονται εἰς αὐτήν. Εἰς τὸ Ισραὴλ, ἐκτὸς τῶν πρώτων ὄλων ποὺ παρέχει ἡ γεωργία, ὑπάρχει μία μεγάλη δεξαμενὴ περιέχουσα ἐκατομμύρια τόννους χημικῶν οὐσιῶν καὶ εἰδικῶς χλωριούχου μαγνησίου, χλωριούχου νατρίου, ποτάσσης καὶ βρωμιούχου μαγνησίου : εἶναι ἡ Νεκρὰ Θάλασσα. Αἱ εἰς τὴν Βαρείαν ὅχθην αὐτῆς ἐγκαταστάσεις πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν φυσικῶν τούτων πηγῶν κατεστράφησαν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου μετὰ τῶν Ἀράβων καὶ ἐγένετο ἀνάγκη νέων ἐγκαταστάσεων εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς λίμνης, εἰς τὰ Σόδομα. Η παραγωγὴ ἀπὸ 6.500 τόννους τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐκμεταλλεύσεως (1957) ἔφθασε τοὺς 85.000 τὸ ἐπόμενον.

Εἰς τὸ Νεγκὲβ ἀνευρέθησαν ἀφθονοὶ φωσφορῖται καὶ εἰς τὴν λίμνην Χούλα τύρφη. Οὕτω τὸ Ισραὴλ εἶναι ἀπὸ τὰς σπανίας χώρας ποὺ ἔχουν τὰς πρώτας ὄλας πρὸς παραγωγὴν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν γεωργίαν των βασικῶν λιπασμάτων : φωσφορικῶν, ἀζωτούχων, καὶ καλιούχων. Ἔπισης εἰς τὸ Νεγκὲβ ὑπάρχει χαλκός, μαγγάνιον, γύψος, χρώμιον καὶ πετρέλαιον, τὸ ὅποιον ὅμως καλύπτει μόνον τὸ $\frac{1}{6}$ ἢ τὸ $\frac{1}{7}$ τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας. Τὴν ἔλλειψιν καυσίμων ἀντικαθιστᾶ ἡ παραγωγὴ ἡλεκτρισμοῦ, ἡ ὅποια ἀπὸ 329.200 ὥριαττα χιλιοβόληττ πρὸ δεκαετίας, ἔφθασε τὸ 1956 εἰς 1.142.600, ἐκ τῶν ὅποιων 340.000 χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ 255.000 δὲ ἀρδεύσεις.

Σοβαραὶ ἐπενδύσεις ἐγένοντο εἰς τὴν βιομηχανίαν, αἱ ὅποιαι ὑπερέβησαν τὰ 550 ἑκατομ. Ισραὴλ. Λιρῶν, ἐκ τῶν ὅποιων τὰ 70 % προϊζόντων ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Ἐδόθησαν δύο κατευθύνσεις : Πρῶτον ἡ παραγωγὴ τῶν βασικῶν εἰδῶν (μεταλλουργεῖα, κεραμική, τσιμέντον) καὶ δεύτερον ἡ κάλυψις τῶν εἰδῶν καταναλώσεως (τρόφιμα, κλωστικαὶ καὶ χημικαὶ βιομηχανίαι, χαρτί, ἡλεκτρικὰ εἰδῆ κλπ.) Οὕτω ἡ βιομηχανικὴ παραγωγὴ, εἰς τρέχουσαν ἀξίαν, ὑπερέβη τὰ 1.000 ἑκατομ. Ισραηλινῶν λιρῶν.

Ἐπειδὴ αὕτη εἶναι ἀνωτέρα τῶν καταναλωτικῶν ἀναγκῶν, γίνεται σημαντικὴ ἔξαγωγὴ βιομηχανικῶν εἰδῶν, ὑπερβαίνουσα τὰ 60 ἑκατομ. Ισραηλινῶν λιρῶν ἐτησίως. Μεταξὺ τῶν γεωργικῶν ἔξαγωγικῶν βιομηχανιῶν πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν τὴν παρασκευὴν χυμῶν ἐσπεριδοειδῶν καὶ τὰς κονσέρβας λαχανικῶν καὶ φρούτων. Ἀξιοσημείωτος ἐπίσης εἶναι ἡ βιομηχανία τῶν ἀδαμάντων, διότι εἰσάγει ἔξωθεν τὴν πρώτην ὄλην, δηλ. τοὺς ἀνεπεξεργάστους ἀδάμαντας, τοὺς ὅποιους καὶ ἔξαγει πάλιν κατόπιν ἐπεξεργασίας, χρησιμοποιοῦσα οὕτω σημαντικὰ ἐργατικὰ ἡμερομίσθια.

Η ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας ὄλῶν οἰκοδομικῆς ἐβοήθησε πολὺ τὴν λύσιν τοῦ στεγαστικοῦ ζητήματος τῆς χώρας. Καθότι δὲν πρόκειται περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν παλαιῶν οἰκοδομῶν διὰ νέων, ἀλλὰ περὶ παροχῆς στέγης εἰς τοὺς ὀθρόως εἰσερχομένους εἰς τὸ Ισραὴλ ἐποίκους. Ἀπὸ τῆς ἵδρυσεως τοῦ Κράτους ἀνηγέρθησαν περὶ τὰς 200.000 κατοικίαι, πλὴν ξενοδοχείων, ἐργοστασίων, ἀποθηκῶν κλπ. Ἐκάστη οἰκογένεια, μετὰ παραμονὴν εἰς τὰ προ-

σωρινά στέγαστρα, δύναται ν' ἀποκτήσῃ παρὰ τῆς κρατικῆς οὐπηρεσίας διαμέρισμα ἀνάλογον μὲ τὰς ἀνάγκας αὐτῆς. Τὸ συνηθισμένον σύστημα στεγάσεως εἰς τὰς πόλεις εἶναι αἱ πολυκατοικίαι, τὰς ὅποιας κτίζουν συνήθως οἰκοδομικοὶ συνεταιρισμοὶ τῶν ἐνδιαφερομένων, καταλλήλως χρηματοδοτούμενοι.

Αἱ πολυτελεῖς κατοικίαι ἀπαγορεύονται, πλὴν δι' ὅσους εἰσάγουν πρὸς τοῦτο συνάλλαγμα ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κατοικεῖ εἰς μικρὸν διαμέρισμα, ποὺ δὲν διαφέρει ἀπὸ ἔνα κοινὸν διαμέρισμα ἐργατικῆς οἰκογενείας. Αἱ πόλεις ὅμως, ὡς σύνολον, ἐκτίσθησαν συμφώνως μὲ πολεοδομικὰ σχέδια καὶ βλέπεται κανεὶς οἰκοδομᾶς νεωτάτου τύπου, εὑρεῖς δρόμους, πλατείας, κήπους, δενδροστοιχίας καὶ ὥραια δημόσια κτίρια.

Εἰς τὴν οἰκονομικὴν τοῦ Κράτους πρόσδον μεγάλως συνέτεινεν ἡ ἀνάπτυξις τῶν συγκοινωνιῶν αὐτοῦ : σιδηροδρόμων καὶ ἀμαξιτῶν δρόμων, οἱ ὅποιαι κατεσκευάσθησαν ἐνίστε εἰς ἐρημικὰς περιοχάς, ὡς ἡ ὁδὸς πρὸς τὰ Σόδομα, ἐπὶ τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης, ἢ πρὸς τὸν λιμένα τοῦ Ἐλάθ, ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Ἐπὶ πλέον ἡ ἐμπαρικὴ ναυτιλία τοῦ Ἰσραὴλ ηγέρηθη ἀπὸ 14.000 τόνους, πρὸ δεκαετίας, εἰς 136.000 τόνους. Τέλος δύο Ἰσραηλιναὶ ἀεροπορικαὶ ἐταιρεῖαι ἐξυπηρετοῦν τὴν χώραν, ἢ μία ἐσωτερικῶς καὶ ἡ ἄλλη τὴν συνδέει μὲ τὸ Ἐξωτερικόν, ἀπὸ τῆς Νέας Τύροκης μέχρι τῆς Νατίου Αφρικῆς.

Ἐάν ἐξετάσωμεν τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τοῦ Ἰσραὴλ παρατηροῦμεν ὅτι αἱ εἰσαγωγαὶ ἀπὸ 253 ἑκατομ. δολαρίων τὸ 1949 ἀνῆλθον εἰς 364 ἑκατ. τὸ 1956, ἐνῶ αἱ ἐξαγωγαὶ ἀπὸ 30 ἑκατομ. ἔφθασαν τὰ 107 ἑκατομμ. Ἡ σχέσις δηλ. τῶν ἐξαγωγῶν πρὸς τὰς εἰσαγωγὰς ἀπὸ 11,7 % ἀνῆλθεν εἰς 29,5 % ἀλλ' ὑπάρχει ἀκόμα σοβαρὸν ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ισοζυγίου, τὸ ὅποιον δικαιολογεῖται ἀπὸ τὰς δαπάνας τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς χώρας καὶ τῆς διατροφῆς τῶν μεταναστῶν ποὺ συνέρρευσαν εἰς αὐτὴν πρὶν ἀκόμη γίνουν παραγωγικοί. Ἀπὸ τὰς εἰσαγωγὰς τοῦ 1956 περίπου 7,4 % ἐκαλύφθησαν διὰ μεταφορᾶς κεφαλαίων καὶ δωρεῶν. Τὰ ὑπόλοιπα 92,6 % ἐπληρώθησαν εἰς ξένον συνάλλαγμα, ἐξ ὧν 45 % ἐδόθησαν ἀπ' εὐθείας 18% ἀπὸ τὰς γερμανικὰς ἐπανορθώσεις, 11 % ὑπὸ μορφὴν βοηθείας καὶ 14 % ὑπὸ μορφὴν εἰσφορῶν.

Ἡ διάρθρωσις τῶν εἰσαγωγῶν εἶχεν ὡς ἐξῆς ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς κατανομῆς : Εἴδη ἀμέσου καταναλώσεως 15,6 %, μέσα παραγωγῆς (πρῶται ὅλαι) 46,9 %, κεφάλαια ἐπενδύσεως 26 %, καύσιμα καὶ λιπαντικά 11,5 %. Αἱ εἰσαγωγαὶ αὗται προέρχονται κατὰ 31,7 % ἐκ τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, κατὰ 17,7 % ἐκ τῆς Δυτ. Γερμανίας, κατὰ 9,9 % ἐκ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἐξ ἄλλων διαφόρων χωρῶν.

Οσον ἀφορᾶ τὰς ἐξαγωγὰς κατεύθυνται 22,4 % πρὸς τὰς Ἡν. Πολιτείας, 18,1 % πρὸς τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν καὶ ἀκολουθοῦν διάφορα ἄλλα κράτη, κυρίως εὐρωπαϊκά. Ως ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος τὰ κυριώτερα ἐξαγωγικὰ εἴδη ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἐσπεριδοειδῆ, τῶν ὅποιων ἡ ἐξα-

γωγὴ ἐδιπλασιάσθη κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, καὶ χυμοὺς φρούτων, ποὺ προέρχονται κυρίως ἀπὸ τοὺς ἀκαταλλήλους πρὸς ἔξαγωγὴν καρπούς. Ἐπονται οἱ κατειργασμένοι ἀδάμαντες, οἱ ὅποιοι ὅπως εἰσάγονται πρὸς ἐπεξεργασίαν, ἐπομένως ἡ ἔθνικὴ οίκονομία τοῦ Ἰσραὴλ ἐπωφελεῖται μόνον αὐτῆς. Καὶ ἔρχονται κατέπιν διάφορα ἄλλα βιομηχανικὰ κυρίως εἴδη, τὸ σύνολον ὅμως τῆς ἀξίας τῶν ὅποιων ὑστερεῖ ἀπὸ τὰ ἔξαγόμενα γεωργικὰ προϊόντα.

Κυριώτεραι ἔξαγωγαὶ (εἰς Ἰσραὴλινὰ λίρας) τὸ 1956 :

Ἐσπεριδοειδῆ	40.145.000
Χυμοὶ φρούτων	2.927.000
Ἄραχίδες	1.460.000
Ἄδάμαντες	24.711.000
Τρφάσματα καὶ ἐνδύματα	5.556.000
Λάστιχα αὐτοκινήτων	3.556.000
Τσιμέντο	2.992.000
Κόντρα-πλακὲ	1.804.000
Οχήματα μὲ κινητῆρα	1.482.000
Εἶδη φαρμακευτικὰ	1.442.000

"Οσον ἀφορᾶ εἰδικώτερον τὸ μετὰ τῆς Ἐλλάδος ἐμπόριον μένει ἀκόμη μᾶλλον περιωρισμένον, ἐν σχέσει μὲ τὴν γεωγραφικὴν μας γειτνίασιν καὶ τὴν μορφὴν τῆς οἰκονομίας τῶν δύο χωρῶν, ποὺ συμπληρώνουν κατὰ μέγα μέρος ἡ μία τὴν ἄλλην. Παρουσιάζεται ὅμως σοβαρὰ πρόσδος, ἀφοῦ τὸ 1954 αἱ εἰσαγωγαὶ μας ἀπὸ τὸ Ἰσραὴλ ἤσαν 560.000 δολλάρια, ἔναντι 650.000 δολλ. ἔξαγωγῶν. Τὸ 1956 αἱ εἰσαγωγαὶ μας ἔφθαναν τὰ 1.060.000 δολλάρια ἔναντι 1.200.000 ἔξαγωγῶν. Καὶ τὸ 1957 ὑπερέβησαν τὰ 2.000.000 δολλάρια ἔναντι 2.220.000 εἰσαγωγῶν.

"Η Ἐλλὰς ἔξήγαγεν εἰς τὸ Ἰσραὴλ κυρίως : Χαρούπια ἀξίας 400.000 δολλαρίων. Κολοφώνιον 110.000 δολλ. Σουλτανίνα 50.000 δολλ. Καπνὸν 50.000 δολλ. Ἀκατέργαστα δέρματα 90.000 δολλ. Σαρωθρόχορτον 60.000 δολλ. Χημικὰ προϊόντα 15.000 δολλ. Μεταλλεύματα καὶ ὄρυκτα 70.000 δολλ. Νήματα βαμβακερὰ 45.000 δολλ. "Οσπρια 70.000 δολλ.

Τὸ Ἰσραὴλ ἔξήγαγεν εἰς τὴν Ἐλλάδα κυρίως : Νεοσσούς καὶ ὡὰ 250.000 δολλ. Ἀποικιακὰ καὶ λαχανικὰ 80.000 δολλ. Εὐλείαν καὶ κόντρα-πλακὲ 350.000 δολλ. Μηχανήματα 80.000 δολλ. Φάρμακα καὶ ἀντιβιοτικὰ 250.000 δολλ. Ἐλαστικὰ αὐτοκινήτων 150.000 δολλ. Χαρτοκιβώτια 90.000 δολλ.

Δέον ἀκόμη νὰ σημειωθῇ ὅτι ἀπὸ τοῦ 1958 ἥρχισεν εἰς μεγάλην κλίμακα ἡ εἰσαγωγὴ βάμβακος ἐξ Ἐλλάδος εἰς τὸ Ἰσραὴλ, ἡ ὅποια, ἐφ' ὅσον ἔξακολουθήσῃ θὰ προαγάγῃ κατὰ πολὺ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν, αἱ ὅποιαι βασίζονται εἰς ἀλητηρίας λογαριασμὸν (κληρικοῦ).

"Η εἰσαγωγὴ καὶ ἐπεξεργασία διαφόρων πρώτων ὑλῶν πρὸς ἐπανεξαγω-

γήν (ἀδέξιαντες, μηχαναὶ αὐτοκινήτων, ξυλεία, κακάο κλπ.), ἀφίνει εἰς τὴν ἔθνικὴν οἰκονομίαν τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τὰ 40 ἑκατομ. ἵστρων ἐπησίως. Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ πρέπει νὰ προσθέσωμεν ἔτερα περίπου 50 ἑκατομμύρια ἀπὸ ἀδήλους πόρους (μεταφορικά, ἀσφάλεια, τουρισμός). Οὕτω μειώνεται σημαντικῶς τὸ ἔλλειμα τοῦ οἰκονομικοῦ ἴσοζυγίου τῆς χώρας.

Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας τοῦ Ἰσραὴλ μεγάλως συνέτεινεν ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς ἐπενδύσεως κεφαλαίων εἰς αὐτήν. Ὁ νόμος διὰ τὴν ἐπένδυσιν ξένων κεφαλαίων χορηγεῖ ἔξαιρετικὰ πλεονεκτήματα εἰς τοὺς διαθέτοντας κεφάλαια, ξένα ἢ καὶ ἔγχωρια, πρὸς παραγωγικοὺς σκοπούς (βιομηχανίας, γεωργικὰς ἐκμεταλλεύσεις, τουριστικὰ ξενοδοχεῖα, οικισμοὺς κλπ.) Εἰδικότερον παρέχεται ἡ ἔξαιρεσις ἀπὸ τῆς φορολογίας κατὰ τὰ πέντε πρῶτα ἔτη τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐνίστε μάλιστα ἐπὶ μίαν δεκαετίαν, πριμοδότησις ἐνισχυμένη· ώς ἀντιστόχωμα τοῦ συναλλάγματος καὶ σημαντικὴ μειώσεις τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, τόσον διὰ τὰς ἐταἱρείας ὅσον καὶ διὰ τὰ ἄτομα. Ξένας κεφαλαίοις, μὴ διαμένων εἰς τὸ Ἰσραὴλ, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἔξαγγη μέχρι 10 % τοῦ κεφαλαίου του ἐτησίως εἰς τὴν αὐτὴν τιμὴν συναλλάγματος εἰς τὴν ὄποιαν ἔγινε ἡ εἰσαγωγή του. Ἐπιτρέπεται μάλιστα καὶ ἡ ὑπέρβασις τοῦ ἀνωτέρω ποσοστοῦ εἰς ἐπιχειρήσεις ἀναλόγως τῆς ποσότητος τοῦ συναλλάγματος ποὺ ἐπρομήθευσαν εἰς τὸ Κράτος.

Συμφώνως πρὸς τὸν ἀνωτέρω νόμον ἴδρυθη καὶ ἓνα Ἑθνικὸν Κέντρον Ἐπενδύσεων, μὲ σκοπὸν :

α) Νὰ χορηγῇ πληροφορίας ἐπὶ τῶν προβλημάτων ποὺ θέτει ἡ τοποθέτησις κεφαλαίων εἰς τὸ Ἰσραὴλ.

β) Νὰ ἀποφασίζῃ ἐὰν μία ἐπιχείρησις δέον νὰ θεωρηθῇ ώς «ἐγκεκριμένη» διὰ νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ νόμου.

γ) Νὰ χρησιμεύῃ εἰς τὴν ἐπαρχὴν μεταξὺ κεφαλαίοις καὶ δημοσίων ὑπηρεσιῶν δι’ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν ἐπένδυσιν κεφαλαίων.

‘Απὸ τῆς ἴδρυσεως τοῦ Κέντρου τούτου, τὸ 1950, ἐνεκρίθησαν ὑπὸ αὐτοῦ 800 ἐπιχειρήσεις, ἐνῷ εἰς ἄλλας 700 ἐπιχειρήσεις ἐδόθησαν ὅχι ὅλαις αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμεναι εὐκολίαι, ἀλλὰ μόνον ὁρισμέναι ἐξ αὐτῶν. Ἐκ τῶν 800 τούτων ἐπιχειρήσεων αἱ 600 λειτουργοῦν ἥδη, ἀντιπροσωπεύουσαι ξένον κεφάλαιον 100 περίπου ἐκατομμυρίων καὶ ἔγχωριον 120 ἐκατομμυρίων. Αἱ ὑπόλοιποι εἴτε εἶναι ὑπὸ κατασκευὴν εἴτε ἐν σχεδίῳ, μὲ κεφάλαια 90 ἑκατομ., ἐκ τῶν ὄποιων τὸ ἥμισυ ἐκ τοῦ Ἑξατερικοῦ.

“Οσον ἀφορᾷ τέλος τὰ δημόσια οἰκονομικά, πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὑπάρχουν δύο προϋπολογισμοί: Πρῶτον ὁ τακτικός, ὁ ὄποιος περιλαμβάνει τὰ τακτικὰ ἔσοδα (φόρους καὶ δασμούς), ποὺ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰς κανονικὰς δαπάνας τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ τὰς ἀνάγκας περιθάλψεως τῶν ἐποίκων, ἔως ὅτου οὗτοι εἶναι εἰς θέσιν νὰ ζήσουν ἐκ τῆς ἐργασίας των. Δεύτερον ὁ προϋπολογισμὸς ἔξοπλισμοῦ διὰ τὴν ἀποκατάστασίν των, μὲ

έσοδα έξι έπιχερηγήσεων, δανείων και δωρεῶν, ήδη ως ἐκ τοῦ Εξωτερικοῦ. Ο τακτικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ ἔτους 1957-58 ἀνήρχετο εἰς 635,5 ἑκατομμύρια. Ο νέος προϋπολογισμὸς (1958-59), ὁ ὄποιος κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν, φθάνει εἰς τὸ συνολικὸν και διὰ τὰ δύο σκέλη ὑψος τῶν 1.183 ἑκατομμύρια. Ισραηλινῶν λιρῶν καὶ διασπορικῆς φορολογίας, καθὼς καὶ πρόσθετον 500 λ. διὰ τὴν σύζυγον, 150 λ. διὰ τὸ πρῶτον παιδί, 300 διὰ τὸ δεύτερον, 325 διὰ τὸ τρίτον καὶ 350 δι' ἔκαστον ἐπὶ πλέον παιδί. Χορηγοῦνται ἐκπτώσεις ἐπίσης διὰ τὰ ἀσφάλιστρα ζωῆς, τὰς συνδικαλιστικὰς εἰσφοράς, τὰς δωρεὰς διὰ φιλανθρωπικοὺς σκοπούς, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς δρισμένας κατηγορίας πολιτῶν: τοὺς ἡλικιωμένους ἅνω τῶν 60 ἔτῶν, τοὺς ἀναπήρους πολέμου καὶ τοὺς φοιτητάς. Οἱ μισθωτοὶ δύνανται ἐπίσης νὰ ἔχουν ἐκπτώσιν 5 %. Αἱ ἀνώνυμοι ἔταιρεῖαι καταβάλλουν τὰ 53 % τῶν εἰσοδημάτων των, ἥτοι 25 % φόρον ἐπὶ τοῦ εἰσοδημάτος καὶ 28% φόρον ἐπὶ τῶν ἔταιρειῶν, πλὴν προκειμένου περὶ τῶν «έργεικριμένων ἐπιχειρήσεων» περὶ δὲ ἀνωτέρω. Διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἐκτάκτων δαπανῶν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Σινᾶ ἐπεβλήθη πρόσθετος φορολογία 4-8 % ἐπὶ τοῦ κυρίου φόρου εἰσοδήματος.

«Ἄσ σημειωθῇ τέλος ὅτι κατ' ἔτος τὸ Γ΄πουργεῖον Οἰκονομικῶν ἐκδίδει τὸ «Βιβλίον τῶν Φορολογουμένων». Εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται ὀνομαστικῶς ὁ κάθις φορολογούμενος καὶ ἀναγράφονται πλησίον τοῦ ὀνόματός του τὸ ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων του καὶ τὸ ποσὸν ποὺ πληρώνει ὡς φόρον εἰσοδήματος. Οὕτως ἐπετεύχθη ἡ μείωσις τῆς φοροδιαφυγῆς καὶ ἐπὶ πλέον δίδεται εἰς τοὺς πολίτας ἡ ἀπόδειξις ὅτι φορολογοῦνται δικαίως, ἀφοῦ οἱ ἔχοντες τὰ ἴδια εἰσοδήματα πληρώνουν τὸν αὐτὸν φόρον.

Ως πρὸς τὰς τακτικὰς δαπάνας, τὸ μέγιστον ἐξ αὐτῶν ἀπορροφοῦν αἱ διατίθεμεναι διὰ τὴν ἀμυνὴν τῆς Χώρας καὶ ἔπονται αἱ δαπάναι διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ διὰ τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν. Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐπενδύσεων πρωτεύουσαν θέσιν καταλαμβάνει ἡ γεωργία, ἔπειτα ὁ ὀικισμὸς καὶ ἔπονται ἡ βιομηχανία καὶ τὰ μεταλλεῖα, ὅπου δύνανται ν' ἀναπτυχθῆ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Πρὸς κάλυψιν ὅμως τῶν δαπανῶν τούτων τὸ Κράτος προσφεύγει εἰς δανεισμὸν καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου δανείου τοῦ 1951 διετέθησαν κρατικαὶ ὅμολογίαι ἀξίας περίπου 300 ἑκατομ. δολλαριών.

Γενικῶς, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ισραήλ εἰσήχθη σύνολον κεφαλαίων εἰς ξένον συνάλλαγμα 2.600.000.000 δολλαρίων. Εξ αὐτῶν ἅνω τοῦ ἐνδές δισε-

κατοικημάτων έξαδεύθη διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας καὶ τὴν ἀποθήκευσιν βασικῶν προμηθειῶν, ἐνῷ τὸ ὑπόλοιπον ἔχρησιμοποιήθη διὰ τακτικὰς ἐπενδύσεις. Τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἐπενδύσεων κεφαλαιών ἀνῆλθεν εἰς 2.800.000.000 δολαρία. Συνεπῶς ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν ἐπενδύσεων ἀνω τοῦ ἡμίσεος περίπου προῆλθεν ἀπὸ τὸ 'Εξωτερικὸν καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἀπὸ κεφάλαια τῆς ἑθνικῆς ἀποταμιεύσεως. Εἶναι φυσικόν, μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐγγωρίων πόρων, τὰ κεφάλαια ταῦτα νὰ παρουσιάζουν κατ' ἔτος σημαντικὴν αὔξησιν.

Εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ νέου προϋπολογισμοῦ δὲ 'Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν γράφει: τρεῖς δρόμοι δύνανται νὰ ὀδηγήσουν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τοῦ 'Ισραήλ:

1) Νὰ αὐξηθῇ ἡ παραγωγὴ διὰ μέσων ποὺ δύνανται νὰ ἔξευρεθοῦν ἐπιτοπίως.

2) Νὰ ὑποστηριχθῇ καὶ ἐνθαρρυνθῇ ἡ εἰσροὴ ἴδιωτικῶν κεφαλαιών ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τῆς παροχῆς λογικῶν κερδῶν καὶ ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐπενδύσεων.

3) Νὰ αὐξηθοῦν αἱ ἔξαγωγαί, ἵνα φθάσουν κατὰ τὸ προσεχὲς οἰκονομικὸν ἔτος τὰ 250 ἑκατομ.. δολαρία. Πρὸς τοῦτο πρέπει ν' αὐξηθῇ ἡ παραγωγικότης τῆς ἐργασίας καὶ νὰ κατέληῃ τὸ κόστος παραγωγῆς.

Καὶ ὅμως ηδὴ ἡ μέση παραγωγὴ κατὰ ἐργάτην ηδεῖθη κατὰ 50 %, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ πλειονότης τῶν νέων ἐργατῶν μετηγάστευσαν εἰς τὸ 'Ισραήλ ἀπὸ ὑπαναπτύκτους χώρας, ὅπου αἱ μέθοδοι ἐργασίας εἶναι πεπαλαιωμέναι καὶ διπισθοδρομικαί.